

Etapy rozwoju mowy

*Krótki informator
dla Rodziców*

Okres melodii (od urodzenia do 1 roku życia):

- po urodzeniu pojawia się krzyk i płacz (dziecko reaguje nimi, gdy jestem głodne, pojawia się ból, wyrażam swoje niezadowolenie);
- około 2 - 3 miesiąca życia pojawia się głuzenie (specyficzne dźwięki o zróżnicowanych, ale przypadkowych miejscach artykulacji; pojawiają się samogłoski i spółgłoski, głównie tylnojęzykowe [k, g, h]). Początkowo taka forma komunikacji jest oznaką dobrego samopoczucia, potem jest to reakcja na znane osoby. Głuzenie występuje również u dzieci głuchych.
- około 5 - 6 miesiąca życia pojawia się gaworzenie – są to zamierzone dźwięki, które dziecko usłyszało z otoczenia i bawiąc się nimi, podtrzymuje kontakt z otoczeniem;
- około 7 - 8 miesiąca życia dziecko próbuje wyraźnie artykułować sylaby i tworzyć wyrazy o konkretnym znaczeniu: ma-ma, ba-ba, ta-ta; - od około 10 miesiąca życia u dzieci pojawia się echolalia, czyli powtarza własne i zasłyszane słów (oczywiście z błędami). Jest to moment, w którym dziecko wypowiada ze zrozumieniem pierwsze słowa (łączy dźwięk z odpowiednią osobą/przedmiotem, np.: mama, tata, baba, lala).
- od 1 roku życia dziecko prawidłowo identyfikuje kilka wyrazów z przedmiotami konkretnymi.

Okres wyrazu (od 2 roku życia):

- intensywny rozwój słownika mowy czynnej i biernej; dziecko korzysta od 100 do nawet 300-400 słów;
- odkrywanie świata wszystkimi zmysłami;
- doskonalenie głosek (które pojawiły się po 1 roku życia): m, p, b, t, d, l, n, k, czasem ś, ć, ź, dź;
- wymowa uproszczona artykulacyjnie: zdarza się, iż dziecko upraszcza słowa (aby szybciej i łatwiej je wymówić, dotyczy to w szczególności słów trudnych w wymówieniu przez dziecka), np.: [daj] jako [da].

Okres zdania (między 2 a 3 rokiem życia):

- czas budowania zdań prostych (początkowo zbudowane z dwóch lub trzech wyrazów; z czasem wypowiedzi są dłuższe);
- nabywanie nowego słownictwa (zasób słownictwa dla 3 latka to od 400 do 1000 słów).

3 – letnie dziecko powinno wymawiać poprawnie:

- samogłoski: a, o, u, e, i, y, ą, ę
- spółgłoski dwuwargowe: p, b, m – zmiękczone p' (pi), b' (bi), m' (mi)
- spółgłoski wargowo - zębowe: w, f – w', f'
- spółgłoski środkowojęzykowe: ś, ź, ć, dź, ń, k', g', ch'
- spółgłoski tylnojęzykowe: k, g, ch
- spółgłoski przednio - językowo – zębowe: t, d, n
- spółgłoskę przednio - językowo – dźwiękową: l
- spółgłoski: ł, j.

Okres swoistej mowy dziecięcej (między 3 a 6 rokiem życia):

4-letnie dziecko powinno wymawiać prawidłowo:

- spółgłoski przednio - językowo – zębowe: s, z, c, dz;
- dziecko powinno się porozumiewać z otoczeniem za pomocą zdań złożonych;
- zasób słów powinien obejmować około 1500 słów.

5-letnie dziecko może, ale nie musi wymawiać poprawnie:

- spółgłoski przednio – językowo – dźwiękowe: sz, rz, cz, drz (dź), r;
- wypowiedzi dziecka są wielozdaniowe, zanikają nieprawidłowości gramatyczne;
- zasób słów powinien obejmować około 2000 słów.

6-letnie dziecko powinno:

- wymawiać poprawnie wszystkie głoski,
- opowiadać – budować zdania na podstawie obrazka.